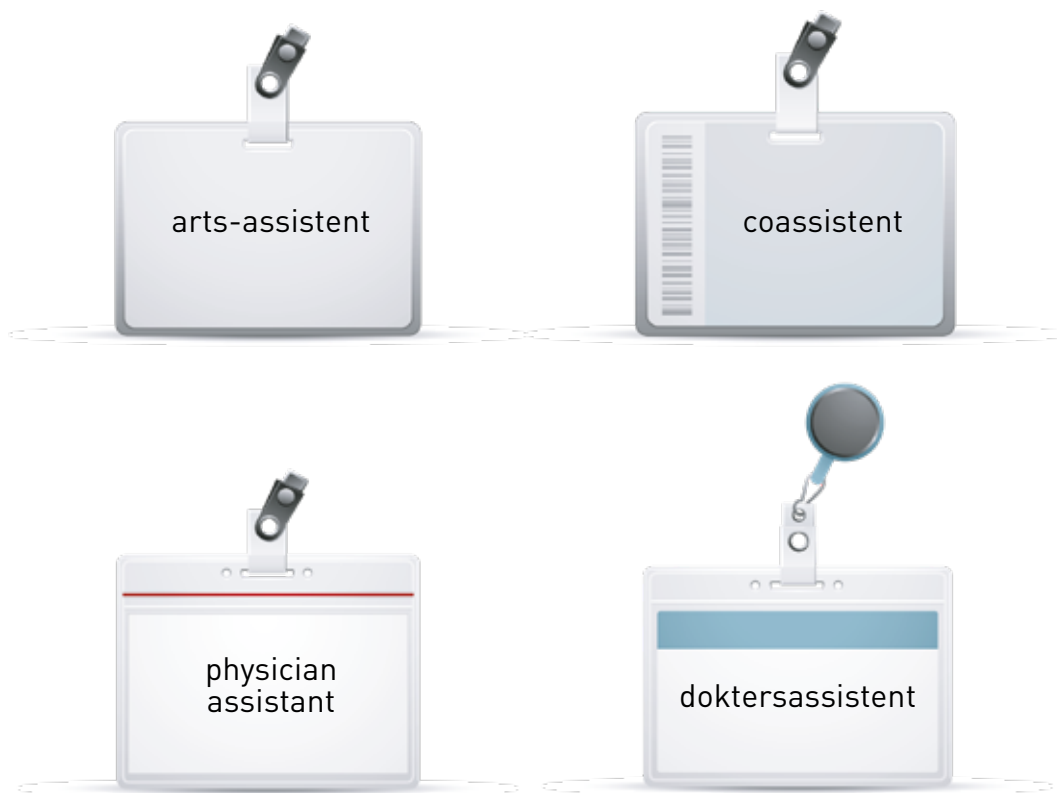

GEEN PATIËNT SNAPT HET VERSCHIL TUSSEN EEN ARTS-ASSISTENT EN EEN PHYSICIAN ASSISTANT

Weg met al die verwarrende functienamen

De benamingen die gaandeweg ontstaan zijn voor allerlei functies in de zorg, vormen een bron van misverstanden. Aan patiënten valt amper nog uit te leggen wat het verschil is tussen al die 'assistenten'. Een pleidooi voor duidelijkere taal.

En lid van een vakgroep Interne Geneeskunde maakte onlangs mee dat een klacht werd ingediend. De familie klaagde onder meer dat hun familielid niet eens door een arts, maar door een 'assistent' behandeld was. Hierdoor ontstond grote verwarring. In de zorg gebruiken we al jaren tamelijk wonderlijke termen om verschillende soorten zorgverleners te onderscheiden. Zo is 'arts-assistent' een eigenaardige benaming. De omschrijving wordt echter veelvuldig gebruikt. In de

cao-stukken van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra komen we het woord ‘arts-assistent’ vaak tegen. Ook op websites van ziekenhuizen staat: ‘Arts-assistenten zijn onderdeel van het behandelteam.’ Het College Geneeskundige Specialismen vermeldt deze term niet, maar de KNMG weer wel.

Maar wat moet een leek denken? Betreft het daadwerkelijk de assistent van een arts? De eveneens ingeburgerde afkortingen aios en anios zijn – evenmin in hun uitgeschreven vorm (arts niet in opleiding tot specialist) – al helemaal niet duidelijk voor buitenstaanders. Daar komt bij dat de omschrijving ‘arts niet in opleiding tot specialist’ suggereert dat de betrokkene niet opgeleid kan of wil worden. Is dat dan een soort tweederangsarts?

Is dat dan een soort tweederangsarts?

Natuurlijk zijn er artsen die zich naar patiënten toe presenteren als ‘cardioloog (of ander specialisme) in opleiding’. Los van de vraag of de patiënt dan weet met wie hij te maken heeft, is het twijfelachtig of zo’n titel wel is toegestaan volgens de Wet BIG. Volgens die wet mag je namelijk geen specialistentitel ‘of een daarop gelijkende benaming’ voeren als je niet als specialist in een register staat ingeschreven.

Ingesleten terminologie

De term ‘coassistent’ maakt al helemaal niet duidelijk wat deze functie inhoudt. Ongetwijfeld zullen veel mensen denken dat het een arts of verpleegkundige is, maar wie kent de werkelijke betekenis? Niet iedereen heeft immers *De co-assistent* van Anne Hermans gelezen. Dit geldt ongetwijfeld nog sterker voor de vele mensen die de Nederlandse taal niet goed beheersen. Als wij iemand behandelen die de Nederlandse taal niet machtig is en in het Engels communiceren, wordt het helemaal verwarrend.

Het is onduidelijk waar deze ingesleten terminologie vandaan komt. Een internetzoektocht levert niet veel op. Als je op Wikipedia naar ‘arts-assistent’ zoekt, dan staat daar zelfs vermeld dat het tot verwarring kan leiden met het begrip ‘coassistent’. Het is, kortom, een bron van misverstanden: na een bezoek bij de huisarts maak je een vervolgspraak bij de doktersassistent. Maar als je wordt behandeld door een arts-assistent, dan is dat iemand die zes jaar gestudeerd heeft, een universitaire bachelor- en mastergraad heeft gehaald en soms al jarenlange klinische ervaring heeft.

Grote verwarring

En dan zwijgen we nog over de aanduiding van nieuwe functies van gespecialiseerd verpleegkundigen. Sinds september 2018 is bijvoorbeeld ‘physician assistant’ een officiële door de Wet BIG beschermde beroepstitel en daarmee vergelijkbaar met de titel van arts. Maar de letterlijke vertaling van ‘physician assistant’ is ‘arts-assistent’, terwijl hun taken en bevoegdheden hemelsbreed verschillen. En wat kan/mag een ‘verpleegkundig specialist’ wat een ‘gespecialiseerd verpleegkundige’ niet mag doen? Kortom: overal waar deze termen in de praktijk voorkomen, dreigt grote verwarring.

Moeten we er eigenlijk naar streven patiënten dit allemaal te laten begrijpen? Enerzijds hebben patiënten het recht te weten met wie ze te maken hebben en wat de opleiding en bekwaamheden van die persoon precies zijn. Anderzijds maken we de zorg en informatievoorziening al zo ongelooflijk ingewikkeld en onoverzichtelijk voor patiënten en is onze zucht naar compleetheid van informatievoorziening soms een enorme last voor patiënten.

Eenduidige termen

Hoe dan ook, wij pleiten ervoor om meer eenduidige termen te gebruiken:

1. ‘Arts-assistent’ wordt vervangen door ‘arts’; eventueel aangevuld met ‘werkzaam bij de afdeling ...’. Of iemand formeel ‘in opleiding’ is, lijkt ons voor de patiënt tamelijk irrelevant. Tot het moment dat de opleiding is afgerond, is de betrokkene gewoon ‘arts’.
2. ‘Coassistent’ wordt vervangen door ‘student in opleiding tot arts’ of ‘student geneeskunde’.
3. De naam ‘physician assistant’ zou vervangen moeten worden door een duidelijke Nederlandse naam en bijvoorbeeld kunnen worden aangeduid als ‘assistent van de arts’.
4. Een doktersassistent blijft dan een doktersassistent.

Het bovenstaande klinkt logisch, maar impliceert wel tamelijk vergaande veranderingen, zoals het aanpassen van websites, documenten en regelgeving. Deze inspanning zal wél tot gevolg hebben dat het voor velen een stuk duidelijker wordt. Vooral in het bijzijn van de patiënt zouden we ernaar moeten streven onszelf en onze collega’s op een duidelijke manier te introduceren. ■

contact

fhbosch@rijnstate.nl
cc: redactie@medischcontact.nl

web

Meer over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.